

About tectonic-magmatic factors, determining the formation of the Garadagh-Kharkhar ore field of copper-porphyrific ores (The Gedabei ore region of the lesser Caucasus, Azerbaijan)

E.B. GUSEYNOVA

*Geology Institute of Azerbaijan National Academy of Sciences Azll43 Baku, G. Javid Ave. 29A
jazadaliyev@rambler.ru, gia@azdata.net*

The Gedabei ore region spreading all over the Garabagh-Kharkhar ore field, is located in the central part of the Shamkhor anticlinorium, and is characterized by complex tectonic-magmatic setting. The ore field is composed of different volcanogenic-sedimentary deposits broken by granitoid intrusions of a different age. In the Shamkhor anticlinorium from SW to NE one can trace six alternating anticlines and synclines. In the region of investigations only three of them take part - Barum-Perizamanli anticline, Atabei-Yanykhli syncline, Ordjonikidze-Badakend anti-cline of sublatitudinal-north-west strike. The Barum-Perizamanli anticline is the largest one. Intrusives of a different age are located in its axial line and copper-porphyrific mineralization is linked with some of them. The anticline is traced from v.Barum and passes through v.Barsum, stretches in the NW direction through v. Kharkhar and subsides on the right bank of r. Jegamchai. It has a gentle dip of slopes and is composed of pyroclastolites of Middle Jurassic. The Atabei-Yanykhly syncline is of the NW strike as well - from Atabek through m.Gozdara it is traced as far as the basin of Dzegamchai river. Its axial part is composed of quartz plagioporphry and their tuffs (upper Bajocian), and its slopes are composed of effusive-pyroclastic formations (lower Bajocian). The investigated area spreads all over a rather insignificant SE part of the syncline, where it is heavily complicated by the intrusion of the Atabei intrusive and subvolcanic bodies. Ordjonikidze-Badakend anticline is observed in NW direction on north flange of ore field. It consists of volcanogenic and volcanogenic-sedimentary rocks, quartz plagioporphyrifics and their tuffs on slopes (Up.Bajocian). In axis part numerous Upper Jurassic-Neocomian granitoid intrusives and their apophyses, dykes, satellites are located. In area with these structures age succession can be monitored from more ancient intrusives to relatively younger: Atabei intrusive is located in central parts of these structures, and Dashbulag, Jagir and Gedabei massives - towards peripheries from it. Faults restricted Shamkhor horst from north to south played role of magmaleading and oreleading channels. These conditions can explain very complex structure of ore field in geological-tectonic fracture aspect, and also its hopeful perspectives for copper-porphyrific ores. Within Garadagh-Kharkhar ore field numerous fracture structures have been established; they are of regional and local nature. Main fractures are of NW direction. Along with these there are numerous fractures of lower order oriented in NE, nearlatitudinal and nearmeridional directions. It is noteworthy magmatism and metallogeny of region are mainly under influence of Gyadabei-Bittibulag, Beyukgalacha-Chardakhly, Barum-Samanlyg, Ordjonikidze-Chardakhly and Yasamal deep faults.

Keywords: Gedabei, tectonic-magmatic factors, copper-porphyrific ore, audit-testing works

Garadagh-Kharkhar bakır-porfiri cevher sahasının oluşumunu belirleyen tektonik ve mağmatik faktörler hakkında (Gedabei Cevherleşme Bölgesi, Aşağı Kafkaslar, Azerbaycan)

Tüm Garabagh-Kharkhar cevher sahasında yayılan Gedabei cevher bölgesi Shmkhor antiklinoryumunun orta bölümünde yer alır ve karmaşık bir tektonik-mağmatik ortamla karakterize edilir. Cevher sahası, farklı yaşlardaki granitoid intrüzyonları ile parçalanmış farklı volkanojenik-sedimanter sedimanlardan oluşur. Shamkhor antiklinoryumunda, GB'dan KD'ya birbirini ardalayan altı antiklinal ve senklinal izlenebilir. Araştırma bölgesi bunların sadece üçünü kapsar: yaklaşık D-B-KB doğrultulu Barum-Perizamanli antiklinali, Atabay (Atabei)-Yanykhli senklinali, Ordjonikidze-Badakend antiklinali. Barum-Perizamanli antiklinali en büyüğüdür. Ekseninde farklı yaşlardan intrüzifler yer alır ve bakır-porfiri cevherleşmesi bunların bir bölümü ile ilintilidir. Antiklinal, Banım köyünden itibaren izlenebilir, Barsum köyünden geçerek Kharkhar köyü yoluyla KB yönde uzanır ve Jegamchai ırmağının sağ yakasında sona erer. Düşük dalımlı yamaçlarla karakteristiktir ve Orta Jura piroklastolitlerinden oluşur. Atabei (Atabay)-Yanykhly senklinali de KB doğrultuludur, Atabek'ten Gozdara Dağı üzerinden Dzegamchai Irmağı havzasına değin izlenir. Eksen bölümü Geç Bajosien yaşlı Kuvars plajioporfirlerden ve bunların tüflerinden oluşur. Yamaçları ise Erken Bajosien yaşlı efüsiv-piroklastik formasyonlardan oluşur. İnceleme alanı, senklinalin görelisi olarak küçük GD bölümü boyunca yayılır ve bu bölüm Atabei (Atabay) intrüzif

ve subvolkanik kütlelerin intrüzyonu ile yoğun biçimde karmaşıklaşmıştır. Orjonikidze-Badakend antiklinali cevher sahasının kuzey kenarında KB yönde izlenir. Volkanik kökenli ve volkanik kökenli sedimanter kayalardan, kuvars plajioporfirlerden ve bunların tüflerinden (Geç Bajosien) oluşur. Eksen bölümünde Geç Jura-Neokomien yaşlı sayısız granitoid intrüzifleri ve bunların apofizleri, daykları ve uyduları yer alır. Bu yapıları içeren alanda yaş ardılığı yaşlı intrüziflerden görece genç olanlara değin izlenebilir: Atabei (Atabay) intrüzifi bu yapıların orta bölümlerinde, Dashbulag, Jagir ve Gedabei masifleri ise bu intrüziften çevreye doğru konumlanırlar. Shamkhor horstunu kuzeyden güneye sınırlayan faylar, mağma-akış ve cevher-akış kanallarının oluşumunda rol oynamışlardır. Cevher sahasının jeolojik açıdan ve tektonik kırıklar açısından çok karmaşık yapısını ve bakır-porfiri cevherler açısından beklentileri açıklayabilen koşullam varlığı sözkonusudur. Garadagh-Kharkhar cevher sahasında çok sayıda kırık yapısı belirlenmiştir; bunlar yerel ve bölgesel özelliktedirler. Ana kırıklar KB yönlüdür. Bunların yanı sıra, KD, yaklaşık D-B ve Yaklaşık K-G yönlü ikinci dereceden sayısız kırığın varlığı da sözkonusudur. Bölgenin mağmatizma ve metalojenisinin, esas olarak, Gyadabei-Bittibulag, Beyukgalacha-Chardakhly, Barum-Samanlyg, Orjonikidze-Chardakly ve Yasamal derin faylarının etkisi altında olduğu kayda değer. *Anahtar Kelimeler: Gedabei, tektonik-mağmatikfaktörler, bakır-porfiri cevher, kontrol-test çalışmaları*